

Csihák György (Zürich)

A mai zarándokok üdvözlése

Szeretettel köszöntöm az emlékzarándoklat minden résztvevőjét a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület nevében. Aki ma ide eljött, bizonyára jól tudja előzetes hírverésünkből, meghívónkból, hogy miért gyűltünk itt össze, de nem árt megismételni, hogy a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület és a Pilisszántó-ért Egyesület szervezésében ez a közös ünnepi megemlékezés itt, a pilisszántói Boldogasszony sziklakápolnában egy emlékzarándoklat, amellyel a 67 évvel ezelőtt, a háború után, Bajorországban lezajlott tízezer hontalan magyar Szent István-napi zarándoklatára emlékezünk.

Az egykori beszámoló szerint: „Szent István napján, messzi az otthontól, Bajorország földjén magyar csoda történt 1947. augusztus 20-án. Szent István száműzött, menekült magyarjai elzarándokoltak Altöttingbe, a Szűz Anyához, hogy hitet tegyenek: a magyar nép hű maradt! Hű első szent királyunkhoz, hű Istenhez, Hazához, a Szent Korona eszményéhez és hű a nyugati kereszténységhez. A távolság, a szétziláltság, valamint az összeköttetés és az önbizalom hiánya két és fél éven keresztül lehetetlenné tett minden magyar megmozdulást. Most azonban a Vatikán delegátusa hívó szavára megmozdult szent István űzött népe. Jöttek Bajorföld, Ausztria, a különféle zónák magyarjai vonaton, autón, gyalog. Lelkészeik vezetése alatt fegyelmezett csoportokban, vagy egyenként családostól.”

Ezen zarándoklat ideje alatt tartották utolsó ülésüket az 1939-ben, a történelmi alkotmányunk alapján utoljára, szabadon és demokratikusan választott magyar országgyűlés ott lévő tagjai. Az alkotmányosan hozott határozataik lényege, hogy a *”Sacra Regni Hungarici Corona – Magyarország Szent Koronája” jogfolytonossága fönáll.* Ez az országgyűlésünk az alkotmányosan alkotott 1938. évi XIX. tc. alapján 1939. június 14-én alakult és soha fel nem oszlatták.

Megható történeteket is ismerünk az országgyűléssel és a zarándoklattal kapcsolatban. Egyik ilyennek az akkor még fiatal lány szereplője, egy müncheni idős hölgy levéllel fordult hozzánk, amelyet ismertetni szeretnék. Annakidején a zarándoklaton gyertyát szenteltek, és ő is tulajdonosa egynek. Azzal a kéréssel küldte hozzánk, hogy ezt az ereklyét először csak akkor gyűjtsuk meg, ha több magyar ember ismét összejön egy, a Szent Koronához méltó helyen és megemlékezik ennek a napnak az üzenetéről.

A két Egyesület elnöksége úgy döntött, hogy Pilisszántón, a Pilis-hegy oldalában fekvő Csillagösvényen kap otthont első alkalommal ez az esemény. Nemzetünk hét uralkodójának, szentjének, azaz ma is szellemi vezetőinknek: Nimród, Atila (Etele), Árpád, Szent István, Szent László, Boldog Özséb, Hunyadi Mátyás itt felállított szobra, továbbá a Boldogasszony kápolna és a tizenkét méter magas Pilis Keresztje méltó helyszín az ünnepség megrendezésére. A Boldogasszony kápolna, az Altöttingi Mária kegyhelyhez hasonló lelkülettel tudja fogadni a zarándoklatot.

Íme, a levél:

ZÜRICHI MAGYAR TÖRTÉNELMI EGYESÜLET

Dr. Miklauzič István
úrnak

Budapest

München, 2013. augusztus 15.

Kedves István!

Kérted, hogy írjam le történelmi jellegű emlékeimet, főleg az altöttingi országgyűléshez és vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc személyéhez kapcsolódóan. Kérésednek örömmel teszek eleget a jelen levél formájában.

A háború után Bajorországban vidéken éltünk, mindnyájan nagy szegénységben. Édesanyám, Ambrózy Erzsébet, ebben az időben ismerkedett meg a Kisbarnaki családdal, jobban mondva először Feri bácsi feleségével, Joli nénivel. A két család közeli barátságba került egymással. Gyakran mentek egymáshoz látogatóba, a találkozók rendszerint én is velük voltam.

Nyolc éves voltam, amikor édesanyámmal elmentünk Altöttingbe a Szent István napi zarándoklatra. Johanniskirchenből utaztunk valami autóbusszal, egy csomó magyart összeszedtek, és úgy tudtunk elmenni az altöttingi zarándoklatra. Ott kapta anyukám ezt a szentelt gyertyát, amelyet szeretettel küldök Nektek. Egy nagymisére emlékszem, a gyertyára, ünnepélyes nagy szertartás volt.

Guttenburgban is voltunk, a Guttenburg-kastély párkányán szaladgáltam a többi gyerekekkel. Az meg az élet meglepetése volt, hogy sok évvel azután a Ludwig nevű lovagom Münchenből elvitt egy kirándulásra. Guttenburgba érkeztünk, nekem ez újdonságnak számított. Később jöttem rá, ahogy Ludwigéknál a lakásból kinézek: – Jé, hát ezt én ismerem, gyerekkoromban ott járkáltam a falak tetején. Azt mondja: – Hát ez a mi kastélyunk volt. Őt Graf Ludwig Maximilian von Tauffkirchen zu Guttenburgnak hívták.

Mi Feri bácsiékkel Johanniskirchenben, Niederbayernben voltunk, sok magyar lakott ott akkor. Ők egy parasztházban kaptak egy szobát kicsi konyhával, anyukám meg én máshol, a falu végén laktunk. Anyukámnak el kellett mennie a francia zónába intézni valami fontosat, annak ellenére, hogy amerikai zónában éltünk. Emiatt átvitt engem Kisbarnakiékhoz, hogy vigyázzanak a kisgyerekre. Akkor éppen beteg voltam, majdnem tüdőgyulladásom volt. Emlékszem, Feri bácsi átengedte nekem az ágycát, azzal, hogy „a gyerekek ilyenkor ágyban a helye”. Ő pedig, a konyha kövezetére feküdt le éjszakára. Feri bácsi velem mindig kivételesen kedves volt, és ha bármilyen fontos személlyel beszélt is, ha meglátott, mindig jóságosan üdvözölt engem.

Aztán voltam olyan eseményeken, amikor vitézi találkozót rendeztek Münchenben. Azt hiszem, kétszer voltam ott, mert különben nevelőapám, Géza bácsi volt ott, az anyu is talán. Egy nagy vitézi találkozó volt 1977-ben, amikor le vagyunk fényképezve, Feri bácsi mellett tölök és édesanyám is. Az egy nagy-nagy vitézi találkozó volt, sok helyről jöttek ide Münchenbe. Nevelőapám, dr. vitéz Czanik Géza, már korábban szoros barátságba került Feri bácsival, sűrűn összefártak, minden fontos magyar eseményen együtt voltak. Feri bácsiék – talán még Johanniskirchenben – megismerkedtek egy német gróffal, akinek volt egy kastélya Arnstorfban, aki aztán átvitte őket oda. Kaptak egy lakást az arnstorfi kastélyban, és Feri bácsi ott élt haláláig. Joli néni előbb meghalt, Feri bácsi nyolcvanban.

Vitéz kisbarnaki Farkas Feri bácsinak két gyermeke volt. A fia Szentesnél 1944-ben repülővel lezuhant és hősi halált halt. 1964-ben Landshutban meghalt a felesége. Éva leánya, aki manóken lett Amerikában, 1965-ben egy érműtét következtében meghalt Los Angelesben. Kisbarnaki leszármazottak nem maradtak.

Tudom, hogy Feri bácsit a szíve egyfolytában hazahúzta, de nem kaphatott volna beutazási engedélyt, mert háborús bűnös volt. Egyszer ugyan az amerikaiak feltették egy vonatra, avval a titkos szándékkal, hogy átadják a komcsiknak, de ugyancsak az amik leszedték az utolsó percben, azzal, hogy „belépése Magyarország földjére nem biztonságos”. Az amerikaiak kiszolgáltatták volna őt, de aztán meggondolták magukat. Feri bácsi Európa szerte nagyon ismert volt, sőt, még Csang Kai Sekkel is tárgyalt Tajvanon. Akkor ez nagyon imponált nekem.

Említenék még két személyt, akik talán szintén jelentősnek tűnhetnek számotokra a közeli múlt idejéből. Székely György volt az egyik udvarlóm itt Münchenben. 1985-ben menekült ki Pestről, idejött Münchenbe, és itt volt nálunk. Azért látogatta meg a szüleimet, mert édesapám nagyon jó barátságban volt Gyurka papájával, aki mint csendőrtiszt kísérte ki IV. Károly királyt a pályaudvarra, ahonnan elindult a száműzetésbe Madeirára. Édesapám el tudta intézni Gautingban Gyurka papjának az orvosi kezelését, tüdőbaja volt szegénynek. Aztán beszélt Habsburg Ottóval Gyurka érdekében, aki fogadta is őt személyes bemutatkozásra. Így segített neki valahogy – ha német állampolgársághoz jutni nem is –, de Fremdenpaß-t kapni, merthogy az édesanyja német volt.

Édesanyám sokat mesélt nekem itteni sorsunk elejéről is. Mielőtt Johanniskirchenbe kerültünk volna, akkor éppen egy tanyán éltünk édesapámmal, Osváth Istvánnal. Az amerikaiak onnan vitték el kihallgatásra, úgy mondván, Salzburgba, ahonnan azonban kiadták a komcsiknak, és onnan kezdve már semmit nem tudtunk róla. Nagyon udvariasan jöttek, mert nagyon fontos ember volt, hogy aztán persze majd visszajön, csak elmennek tárgyalni. Így került akkor Szibériába. Talán tudták azt is, hogy édesapámnak még Canaris tengernagy is kitüntetését adományozott a jó munkájáért. Mi 1945. március

körül jöttünk, menekültünk ki, akkor kerültünk rögtön a tanyára, édesapám, édesanyám, meg én. És ott, hogy melyik hónapban, azt nem tudom, de elég hamar elvitték. Az egy tanya volt, egy Einödthof, egész messze a falutól. Ez Niederbayernben volt, lehet, hogy Passau környékén, onnan költöztünk édesanyámmal egy barakkból, a Flüchtlingslagerből az említett tanyára. Mindig egy szobába valaki fölvelt minket. Akkor már egyedül voltam anyukámmal, hisz édesapámat elvitték.

Nevelőapámat, Géza bácsit is az amerikaiak fogták el itt Németországban, és került egy évig amerikai lágerbe, fogságba. Ő szintén menekültként jött ki a feleségével meg a két gyermekével, és akkor elfogták az amik, majd bekerült a moosburgi táborba. A feleségének meg azt mondták, hogy visszakerült Magyarországra. Becsapták. Erre föl az anya a két gyermekével visszautazott Magyarországra. Bemenni lehetett, csak kijönni nem. És amikor Géza bácsi kikerült a moosburgi táborból, akkor a felesége már otthon volt, ő meg itt maradt. Soha többé nem tudtak már összekertülni. A feleség aztán nemsokára meghalt.

Apám másokkal is szoros kapcsolatokat ápolt, ismert volt a menekült magyarok körében. Itt annyi vitézi találkozó volt, itt nagyon sokan voltak a vitézek, de, akiket én ismertem, azok már mind meghaltak. Aztán voltak, akik hazamentek, Radnóczy Antal például.

Összeszámoltam, hogy édesanyámmal mi itt Németországban huszonegyszer költöztünk a kimeneküléstünk óta. Ha ketten maradtunk egy házban, akkor máshova kellett költöznünk egy szobába. Ház nem járt, csak mindig egy szoba valahol, ezért mindig költöztünk egy-egy falun belül vagy másik faluba. Amikor éppen egy barakksoron laktunk, édesanyám ment az erdőbe fát vágni, és karácsonyfát nekem. Ment baltával és férfibakancs volt a lábán. Azért mindig jobb helyre kerültünk, Eggenfeldenbe, Pfarrkirchenbe, ez mind Niederbayern környék. Aztán Freisingbe, aminek előtte ismerkedek meg az ötvenes években Géza bácsival.

Egyszer ki akartunk menni édesanyámmal Amerikába. Apukámnak az egyik nővére Svájcban volt és onnan került ki a fiához Amerikába, és úgy volt, hogy ő segít majd nekünk. De, azt mondták az édesanyámnak, hogy egy „hírhedt” embernek a feleségét nem engedik ki, Amerikába nem teheti be a lábát. Édesapám, ugyanis a kémelhárító osztálynak volt a vezetője. Szóval nem tudtunk odamenni, és aztán úgy volt, hogy Géza bácsival, amikor már összeházasodtak, Dél-Amerikába, Argentínába megyünk. Már minden el volt intézve, amikor én bárányhimlőt kaptam, beteg lettem, és a lehetőség elszállt. Így maradtunk Németországban. Géza bácsi sem tette volna be a lábát Magyarországra, amíg kommunizmus van – ahogy mindig mondta. Aztán meg már nem tudta, mert 1991-ben meghalt.

Az altöttingi zárandoklaton vettünk egy emlékgyertyát, amelyet – emlékszem – meg is szenteltettünk. Azóta is itthon állt nagy becsben, mert a tízezernél is több magyar akkori egybegyűlése felejthetetlen emlék volt és ma is az. Mi soha nem gyújtottuk meg ezt a gyertyát, mert mindig vártunk valamire, egy olyan alkalomra, amikor megint lesz egy nagy összetartás, inkább akkor lenne érdemes – gondoltuk. Koromnál és a körülmények miatt már nem táplálok ilyen reményeket, az emlékláng meggyújtásáról viszont nem szabad lemondani. Úgy gondoltam ezért, elküldöm a Szűz Mária kegyképpel díszített szentelt gyertyát az egyesületeknek, azzal a kéréssel, hogy ha egybehívnátok egyszer sok magyar embert az 1947-es altöttingi országgyűlés emlékére, ott gyújtsátok meg először, és gondolatban engem is hívjatok majd oda a nagy élmény átélésére.

Szüleimtől hallottam réges-rég, hogy már Trianon előtt törvényt hoztak az elesett katonák tiszteletére. Ez a törvény kimondta, hogy a nemzet hősi halottjaira mindig kegyelettel kell emlékezni, és ezt a magyarok minden év májusának utolsó vasárnapján nemzeti emlékűnnep keretében meg is tették.

Ha esetleg visszaállítanátok ezt az emléknapot, egyben az 1947-es altöttingi néhai közjogi harcosoknak is emléknepjával téve, évente újra lehetne gyűjtani a lángot az eredeti emlékgertyán is.

Szeretettel

Clara

Clara von Osváth-Czanik
Forstenrieder Allee 44
München

Melléklet:

Altöttingi emlékgertya

4 db újságcikk

3 db fénykép

Az altöttingi Guttenburg-kastély ma